

Културен дом „Елиас Канети“ в Русе – организатор на две нови литературни събития през май

На 14 и 15 май културният дом „Елиас Канети“, един от партньорите в проекта „Литературите през Европа“, проведе уъркшоп с преводачите-участници в него. Уъркшопът беше придружен и от литературно четене на Ангел Игов – носител на награда „Елиас Канети“ за сборника с разкази „К“. В уъркшопа участваха преводачите Бенямин Лангер (Германия), Ксения Чочкова (Македония), Душко Кръстески (Македония), Габи Тимън (Германия-България) и Димана Иванова (България-Чехия).

По време на уъркшопа бяха дискутирани проблеми на художествения превод във връзка с конкретните текстове, които преводачите по проекта подготвят за публикация за специален сборник с авторски и преводни творби. Душко Кръстески, преводач на няколко стихотворения и разкази от Кристина Димитрова на македонски език, спомена, че нейните стихотворения са разказани истории в свободен стих, което ги прави лесни за превеждане. Габи Тимън – преводачка от немски език, живееща близо до Велико Търново, е превела част от романа „Сабазий“ на Кристина Димитрова и мечтае да го публикува. Доста по-трудна е задачата обаче на Бенямин Лангер, който превежда поезията от Владимир Мартиновски на немски език. „Поезията на В. Мартиновски прилича на пъзел“ – казва Лангер. Освен това е римувана, което затруднява видимо преводача да я преведе на немски, който разчита на един друг тип песенност и звуковост. Трудна за превод е и прозата на Судабе Моавез, тъй като е пълна с езикови

игри, които са като цяло непреводими – споделя Ксения Чочкова. Съвсем нелека е и прозата на Петра Хулова, която е пълна с езикови игри, фразеологизми и шеговити изрази, нетипични за книжовния чешки език – спомена Димана Иванова, преводач на част от новата книга на Петра Хулова – „Пазители на гражданско добруване“. Преводачите обсъдиха накратко и въпроса за издаването на художествена литература в България, Македония и Германия. В Германия съществуват много добри издателства, повечето от които обаче нямат голям интерес към малките литератури като българската и македонската, тъй като пазарът на тези издания е ограничен. Димана Иванова обаче изтъкна сравнително доброто ниво на издаваните произведения в България като причината за това, според нея, се крие във факта, че добрите издатели в България са често и писатели, и редактори. На 14 май, отново в Русе, в галерия „Приятели“, се състоя и четенето – предпремиера на романа на Ангел Игов – „Кратка повест за сукката“.

Самата премиера се състоя по-късно – на 17 май, в София. Авторът сподели, че жанрът „повест“ е символичен, не тясно-жанров – става въпрос за повествуване като разказване, а всъщност книгата е роман. Героите му живеят в един паралелен на нашия свят, в балканска държава, подобна на България, но с друго, непознато име. Проф. Пенка Ангелова от Велико-Търновския и Русенския университет изказа мнение, че светът, в който са разположени героите, е като цяло митологичен – за това говорят дори самите им имена – Сирма, Спартак и др. Героите често разказват различни истории. Говорители са по-скоро те, отколкото самият автор на романа. Един от Ангел-Иговите протагонисти се намира на о-в Тасос. Романът е писан на о-в Родос, а авторът е стипендиант на международния проект „Халма“, чийто партньор е и културен дом „Елиас Канети“. По време на премиерата беше дискутиран подробно въпросът за срама като библейска и морална категория. Повечето от героите в романа извършват постъпки, от които изпитват срам. Авторът не отрече предположението, че става въпрос дори за колективната атмосфера на срама, в която се намира българският народ в момента. Ангел Игов сподели, че докато е писал романа, сам не е знаел за какво точно ще послужи, но единодушно стана ясно – той въвежда чрез историите си категорията на срама както като изключително лично и интимно преживяване, така и като социална нравствена категория.

Димана Иванова

Към светли бъднини върви(м)!

Още неотзвучал химнът на светите братя, и ето ни отново – „Събрахме се!“ – българските медии от цял свят в Холандия. Градът е Хилверсум – малък, по холандски проектиран, застроен, организиран, почистен и дисциплиниран; по райски поддържан, отглеждан, съхраняван, озеленяван, напояван, посещаван, харесван и обичан.

Тази година на Седмата поредна медийна среща са дошли журналисти от 25 страни, представляващи над 40 медии от цял свят. Откриването, по традиция, е най-тържествената и вълнуваща част, която, предполага се, ще наложи тона на цялото събитие, ще прелее енергията от началото в отговорна работа и градивен диалог. Участниците в медийния форум (тази година бяха акредитирани около 150 души от българските медии в чужбина), сред които министрите Цветан Цветанов, Трайчо Трайков и Николай Младенов, Посланикът на България в Холандия, депутати, членове на ЕП, журналисти – изслушаха приветствено слово от Генералния директор на БТА, Максим Минчев и Министър-председателя на Р България – Бойко Борисов. Фактът, че дори и по време на криза ние сме тук и провеждаме тази традиционна

наша среща означава, че ни има, че сме, че не се плашим от кризата, заяви Максим Минчев, а Премиерът Борисов поздрави присъстващите журналисти за всеотдайността и професионализма им, за важната роля, която изпълняват като неформални центрове, сплотяващи българите в чужбина. След това старинната катедрала Grote Kerk Den Haag се огласи от ангелогласната Елица Тодорова, която бе пътувала 8 часа от Ню Йорк, не беше спала, не беше починала дори, но с първите извивки на „Тебе поем“ (аранжирана от Добри Христов оригинална литургия, звучна църковно-славянска интерпретация на Елица, която тя подари преди Коледа на българските църкви и манастира и на всички православни християни) доби енергия и сила, които предизвикаха сълзи в очите на присъстващите.

След тази литургия Елица Тодорова изпя и песента си „Вода“, за да върви на форума ни по вода.

Хилверсум е малък град, но голям и известен медиен център. Тук, в началото на 20-ти век заработва първата радиостанция, след година се открива втора, после трета, четвърта... да не повярва човек колко много са днес! През 60-те години на 20-ти век тук дори се появява първото пиратско радио, излъчвало първите си предавания от сградата, в която днес се помещава хотелът Амрат Лапершок – хотелът, в който се провеждат панелите на медийния форум.

Броят на българските медии в чужбина расте, започна с добрата новина Максим Минчев, откривайки първия панел на Срещата. Нямаме информация за спрени издания, добави още той и благодари на биз-

Максим Божилов, Максим Минчев, Евгени Веселинов, Силвана Групчева

неса, който за пореден път сърцато подкрепи българския медиен форум финансово.

Вторият панел обсъди оцеляването на българските медии в чужбина и, съвсем логично, бе разпален и емоционален, с продължителни дискусии по темата, въпроси, отговори, съвети, предложения. И много ценен споделян опит.

Темата на Седмата среща на българските медии в чужбина – „Медии и пари“ – сама по себе си като че ли най-интересната до сега – предполага хиперактивност от страна на всички участници, неуморно участие, непресъхващо любопитство и упорито желание за споделяне на добрите практики. Панелите, подчинени на основната тема (1 – Какво се случи между Шестата и Седмата световни срещи на българските медии в чужбина – мод. Максим Минчев; 2 – Оцеляване на Българските медии в чужбина в условия на криза – мод. Иван Петрински – Гърция; 3 – България в информацията, предназначени за чужбина – мод. Валерий Тодоров, Ген. дир. БНР; 4 – Конкуренентност на медиите – мод. Мартин Захариев; 5 – Каузата – новина или PR? – мод. Евелина Андреева, БТА; 6 – Медии и собственост – мод. Петър Волгин, БНР; 7 – Медии и европари – мод. Славка Бозукова, гл. ред. „Стандарт“; 8 – Пари и граници – мод. Бистра Георгиева, гл. ред. „Банкеръ“; 9 – Сайтът на българските медии по света – мод. Евгени Веселинов, САЩ),

са толкова интересни и оживени, че на хората дори не им се излиза в кафе-пауза, и въпреки свободните вечери, тематичните разговори продължават в и извън хотела до късно през нощта. След панела „Медии и европари“, беше представен и европроектът „Чудесата на България“ от Славка Бозукова и проф. Николай Овчаров.

Докато пътуваме до Хага, до Амстердам, от и до летището, не можем да не забележим спокойния, идиличен пейзаж – зелени дървета, спокойни малки и големи стада от крави, овце, понита, лами, патици, оградени от малки канали. Много цветя по прозорците и около къщите. Чисти коли. Пътища БЕЗ дупки. Спокойни и дисциплинирани шофьори. ЛИПСА на чалга – не я чуваме нито от отворените прозорци на колите, нито от къщите, нито от клубовете. Ето, казвам си, това е екологично чиста среда! И още: Усмивнати хора по улиците, които дори да са със слушалки на ушите, щом доловят погледа ти, веднага свалят слушалките и питат с какво могат да ти помогнат. Тези хора, мисля си, СА възродени. Те живеят живота така, както си го представят, както го искат, и както си го правят. Всичко наоколо оставя у теб усещане за екипност в ежедневието, за заедност – когато карат коли и велосипеди и се изчакват, когато пият кафе или бира, когато се разхождат и слушат музика, когато отиват или се връщат от работа или пазар.

Елица Тодорова

Още първата вечер е отхвърлена толкова много работа, че имаме чувството, че сме тук от седмица поне. Май с всяка следваща среща ставаме все по-добри: научаваме се сякаш по-добре да комуникираме, да се разпитваме, да си отговаряме; научаваме се по-професионално да се изразяваме, да си помагаме, да правим логични изводи и да си вземаме поуки. Учим се на култура на диалога, на хигиена на общуването. Нормално е, когато заработим за следващата среща, да очакваме тя да бъде още по-успешна, по-посетена, по-ефективна, по-богата на идеи, планове и проекти, както, аргорос, е тази – най-добрата дотук! Дай Боже, при една от следващите срещи, с гордост да отчетем, че сме пристигнали в светлите бъднини, към които отдавна сме тръгнали. Възродени.

За ЛИК от **Златна Костова**